

خانه خلاق و نوآوری «آفتاب»
پیشگام صنایع هنری نوآورانه

خانه‌ای برای رشد هنر

به جرأت می‌توان گفت که کمتر کسی حتی در جهان یافت می‌شود که به بی‌نظیربودن و بهترین بودن صنایع دستی و هنری ایرانی اعتقاد نداشته باشد. بازار بسیار بزرگ و گسترده این دست محصولات سنتی، این حوزه را به یکی از جذاب‌ترین و پرسودترین حوزه‌ها برای سرمایه‌گذاری و فعالیت تبدیل کرده است. در سال‌های اخیر نیز با فراگیری بسیار زیاد فضای مجازی در سراسر جهان و ایران و معرفی این دست محصولات از سوی تولیدکنندگان در این محیط، بازار تقاضای این محصولات از مرزهای ایران نیز فراتر رفته است. با این وجود تا همین چند سال پیش، متأسفانه روش‌های فروش، بازاریابی و تقویت نشان تجاری محصولات این حوزه کماکان به صورت سنتی و کمی به دور از فضای روز حاکم بر صنعت بازاریابی در جهان و حتی ایران بوده است. از طرفی در سال‌های اخیر رشد زیست‌بوم نوآوری سبب جذب تعداد بسیار زیادی از ایده‌پردازان جوان به فعالیت در حوزه‌های مرتبط با نوآوری شده است اما هنوز جای خالی صنایع دستی و هنری ایران در زیست‌بوم نوآوری کشور حس می‌شد. از این‌رو در سال ۱۴۰۰ «خانه خلاق و نوآوری آفتاب» در اصفهان، شهر جهانی صنایع دستی با هدف ایجاد بستری مناسب برای رشد کسب‌وکارهای خلاقانه و نوآور در زمینه هنر و صنایع دستی و کمک به توسعه اقتصاد خلاق کشور تأسیس شد. به گفته سجاد حیات‌بخش، مدیرعامل خانه خلاق و نوآوری آفتاب، دانش طراحی محصول به نوعی حلقه مفقوده صنایع دستی و هنری ایران است و اشکال تکراری و یکنواخت محصولات این حوزه سبب کوچک شدن بازار آن در مقایسه با سایر محصولات جدید شده است. لذا از اصلی‌ترین فعالیت‌های خانه خلاق آفتاب و استارت‌آپ‌های زیرمجموعه آن، طراحی محصولات سنتی با رنگ و بویی به روز و باب میل نسل جوان است. خانه خلاق آفتاب با دارا بودن بیش از ۱۱ کارگاه هنری تخصصی در زمینه‌هایی مانند چرم، سفال، چوب و حتی چاپگرهای سه بعدی، ضمن ارائه خدماتی مانند مشاوره کسب‌وکار، تقویت نشان تجاری، بازاریابی و... سهم به‌سزایی در رشد و توسعه زیست‌بوم نوآوری در زمینه صنایع دستی کشور داشته است.

بررسی نظام جدید ارزیابی صلاحیت

فعالیت زیرساخت‌ها در گفت‌وگو

با یکی از فعالان حوزه شتابدهی

شتاب در دنیای اطلاعات

جواد فیاض

خبرنگار
پیشران

طی سال‌های اخیر و با رشد پرسرعت زیست‌بوم استارت‌آپی کشور، شتاب‌دهنده‌ها به یکی از اصلی‌ترین بازیگران این حوزه تبدیل شده‌اند. استارت‌آپ‌های نوپا غالباً تازه‌کار و در مقابل فضای حاکم بر بازار و شرایط آن بی‌تجربه هستند؛ از سوی دیگر ایده‌های خام نیز به خودی خود و در وهله اول ممکن است جذابیت و کارایی لازم برای تبدیل شدن به محصولی پرمخاطب را نداشته باشد. از این‌رو مراکز شتاب‌دهی به عنوان بستری حمایتی با شناسایی ایده‌های پرفرریت و ارزشمند، اقدام به سرمایه‌گذاری در این استارت‌آپ‌های نوپا کرده و زمینه رشد و ورود آنها به بازار را با ارائه راهنمایی و مشاوره فراهم می‌آورند اما ظرفیت و توانمندی شتاب‌دهنده‌ها در ارائه خدمات و موفقیت در دوره‌های شتاب‌دهی متفاوت است؛ از این‌رو دفتر ساماندهی و توسعه زیرساخت‌های فناوری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در نظام جدید ارزیابی شتاب‌دهنده، براساس فعالیت‌ها و سوابق شتاب‌دهنده‌ها، در صورتی که بتوانند بر مبنای شاخص‌ها امتیاز لازم را کسب کنند، گواهی صلاحیت در دو سطح یک و دو با اعتبار دوساله صادر می‌کند. شتاب‌دهنده کسب‌وکارپویان از اولین مجموعه‌هایی است که موفق به اخذ این گواهی شده است.

ارزیابی موثر

نظام ارزیابی، بستری برای شناسایی دقیق، پایش، سطح‌بندی و به نوعی اصلی‌ترین معیار سنجش موفقیت یک مجموعه در بین بازیگران زیست‌بوم نوآوری کشور است. در سال جاری نظام ارزیابی شتاب‌دهنده‌ها پس از گذشت نزدیک به یک دهه از سوی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری به صورت پایه‌ای بازنویسی و دچار تغییر و تحولات اساسی شد. دکتر اصیل معتقد است که فعالیت‌های گسترده شتاب‌دهنده پویان در حوزه‌های فناوری اطلاعات و کشاورزی و موفقیت‌های چشمگیر آن سبب شد تا پویان از اولین مجموعه‌هایی در کشور باشد که موفق به اخذ گواهی صلاحیت در نظام جدید ارزیابی شتاب‌دهنده می‌شود. وی تصریح می‌کند: از آنجاکه نظام جدید ارزیابی به صورت برنامه‌ای دقیق، کامل و مدون ارائه شده، اخذ گواهی صلاحیت آن مستلزم ارائه مستندات کامل و طی مراحل زیادی است. همین جامعیت کامل نظام جدید ارزیابی نیز مزایای خاص و ویژه‌ای را برای مجموعه‌های که موفق به اخذ گواهی صلاحیت می‌شوند، همراه دارد. از جمله این مزایا، کسب گواهی دانش بنیان به صورت خوار، بدون طی تشریفات و مراحل قانونی نظام گذشته است که از اهمیت و ارزشمندی بسیار بالایی برخوردار است. دکتر اصیل در ادامه می‌افزاید: نظام جدید ارزیابی به صورت تقریبی بر مبنایی شبیه به احراز صلاحیت دانش بنیان‌ها تدوین شده و با بررسی مستندات، بازدید میدانی از امکانات، مصاحبه با استارت‌آپ‌های تحت پوشش و... مراحل امتیازدهی و دسته‌بندی شتاب‌دهنده‌ها به دو گروه الف و ب تقسیم می‌شود. به گفته این فعال حوزه شتاب‌دهی، نظام جدید ارزیابی دارای دقت بالا و سخت‌گیری‌های زیادی است اما در صورتی که شتاب‌دهنده‌ای موفق به اخذ گواهی صلاحیت و قرارگیری در گروه الف شتاب‌دهنده‌ها شود، مزایای بسیار زیادی از جمله دانش بنیان شدن راه به همراه دارد که زمینه‌ساز گسترش بهتر فعالیت‌ها و تسهیل سایر امور جاری برای شتاب‌دهنده می‌شود.

در دهه‌های اخیر پیشرفت فناوری و همه‌گیری استفاده از آن در جنبه‌های مختلف زندگی روزمره همه اقشار مردم، سبب شده تا حوزه فناوری اطلاعات از جذاب‌ترین بسترها برای خلق و رشد ایده‌های خلاقانه و نوآورانه باشد. گرایش و تمایل نسل جوان به فعالیت در حوزه‌های نوپا و جدیدی مانند اینترنت اشیا، تجارت الکترونیک، شهر هوشمند و... نیز زمینه‌ساز توجه ویژه بازیگران زیست‌بوم نوآوری کشور به این حوزه شده است. این فناوری‌ها این روزها به راهکارهای فناوری برای حل مشکلات بسیاری از حوزه‌ها از جمله کشاورزی تبدیل شده است؛ از این‌رو «شتاب‌دهنده کسب‌وکار پویان» در تبریز با تمرکز بر فعالیت تخصصی در زمینه فناوری اطلاعات، خانه بسیاری از استارت‌آپ‌های نوپای غرب کشور شده است.

میانبر موفقیت

شتاب‌دهنده‌ها به نوعی نقش تسهیل‌گری در روند تولد تا موفقیت نهایی یک استارت‌آپ نوپا را ایفا می‌کنند. به عقیده دکتر حسن اصیل، مدیرعامل شتاب‌دهنده پویان تجربه فعالیت در زیست‌بوم نوآوری ایران ثابت کرده که در سال‌های اخیر استارت‌آپ‌هایی که زیر نظر شتاب‌دهنده‌ها مراحل رشد اولیه خود را طی کرده‌اند، احتمال موفقیت بسیار بیشتری نسبت به سایر استارت‌آپ‌ها دارند. دلیل اصلی این موفقیت‌رامی توان برنامه‌ریزی اصولی و دقیق، طرح‌ریزی هدفی مشخص و حرکت مداوم به سمت آن زیر نظر و با هدایت متخصصان حوزه کسب‌وکار دانست. دکتر اصیل در ادامه می‌افزاید: ایده‌های جدید پس از طی مراحل ارزیابی و پذیرش در شتاب‌دهنده پویان تمامی مراحل رشد اولیه و تا خروج از مرحله شتاب‌دهی را بر اساس یک برنامه مدون و اصولی طی خواهند کرد. از جمله این برنامه‌ها می‌توان به بهره‌گیری از مشاوران تخصصی در زمینه‌هایی مانند مدیریت عمومی و تخصصی، مهارت‌های نرم، بازاریابی و فروش برای مهارت‌افزایی فعالان استارت‌آپ‌ها اشاره کرد. تاکنون بیش از ۴۰ استارت‌آپ فعال در حوزه‌های متنوع فناوری اطلاعات عمومی و تخصصی کشاورزی زیر نظر شتاب‌دهنده پویان دوره شتاب‌دهی خود را طی کرده و وارد بازار شده‌اند.

«زیرساخت» رشد و توسعه زیست‌بوم دانش بنیان

مشترک و تبادل دانش و فناوری، اشتغال و استارت‌آپ‌ها؛ تشویق به تأسیس استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های نوپا، ایجاد فرصت‌های شغلی و تقویت اقتصاد دانش بنیان. حمایت از تحقیق و توسعه؛ ارائه حمایت‌های مالی و مشاوره‌ای برای تحقیقات و پروژه‌های توسعه فناوری. فرهنگ‌سازی و آگاهی‌بخشی؛ ترویج فرهنگ نوآوری، آگاهی‌بخشی در زمینه فناوری و تشویق به انعکاس سریع دانش به کاربرد عملی. این زیرساخت‌ها همه با یکدیگر تفاوت و توازن مناسبی باید داشته باشد تا بتواند زمینه‌ای مثبت برای رشد و توسعه نوآوری و فناوری فراهم کند.

کارخانه‌های نوآوری، پارک‌های علم و فناوری، مراکز نوآوری، شتاب‌دهنده‌ها و... اشاره کرد. این مجموعه‌ها معمولاً نقش زیرساختی خود را از مسیرهای زیر ایفا می‌کنند: آموزش و پژوهش؛ وجود محیط‌های آموزشی، تحقیقاتی و آزمایشگاهی مناسب برای توسعه دانش و مهارت‌ها در زمینه‌های نوآوری فناوری. سرمایه‌گذاری؛ ایجاد زمینه‌های مناسب برای جذب سرمایه‌گذاری‌ها به منظور پشتیبانی از شرکت‌ها و استارت‌آپ‌های فعال در زمینه فناوری. همکاری‌های صنعتی و دولتی؛ ارتباط و همکاری میان صنعت، دولت و دانشگاه‌ها به منظور انجام پژوهش‌های

واژه «زیرساخت» اصطلاح عمومی برگرفته از واژه Infrastructure به معنای امکانات، سامانه‌ها و بناهایی است که به یک شهر یا کشور خدمت‌رسانی می‌کند؛ زیرساخت‌ها به دودسته نرم و سخت طبقه‌بندی می‌شود و در زمینه‌های مختلف، معنی متفاوتی خواهد داشت. واژه زیرساخت در زیست‌بوم نوآوری و فناوری که این روزها زیاد به گوش مان می‌خورد، شامل مجموعه‌ای از عوامل مختلف است که همراه یکدیگر می‌تواند باعث تقویت و تسهیل فرایند نوآوری و توسعه فناوری در زمینه‌های مختلف شود که از جمله آنها می‌توان به مراکز هم‌آفرینی،

